

SENKO KARUZA

A krokodil

Nem emlékszem a falu nevére, jóllehet nem is falu volt az, csupán egy magányos ház. A domb tetején állt, fehéres ködfátyolba burkolózva, magas fenyvesekkel a háta mögött. Akár romantikusnak is találhattuk volna – ha nem éppen akkor robban le a kocsink. Ördögöt lerobbant: az elejével elkaptuk a hegyoldalt, fölszaladtunk rá, aztán vissza az útra, puff, annyi. Hiába indítottam, megadta magát. Nem tehattünk mást, kiszálltunk, hogy megnézzük, hol a hiba. Előrementünk, fölemeltük a motorháztetőt – és szembesültünk a számunkra ismeretlen világgal. Egyedül az akkumulátort találtuk meg, vele viszont nem volt semmi gond. Nézegetjük a motorház belsejét innen-onnan, körbejárjuk a kocsit, a kezeket is ellenőrizzük, újra meg újra, mindhiába. Indítózunk, semmi. Kicsit szitkozódunk, közben a domboldal felé pislantgatunk, a ház irányába. Legszívesebben otthagynánk a kocsit az út szélén, de hát ilyesmi csak filmekben szokás, mi meg nem vagyunk filmszínészek. Ehelyett az égre nézünk, csodára várva.

Branko előveszi a mobilját, de nincs térerő, túlságosan mélyen vagyunk a völgyben. Újra felnyitjuk a motorháztetőt, ám a csövek és vezetékek kusza halmaza továbbra sem kecsegtet semmi reménnyel. Eszünkbe jut ugyan, hogy leintheznénk egy arra járó kocsit, de mire mennénk vele? Fogalmunk sincs róla, mit kellene megkérdeznünk. Ekkor azt ajánlom, sétáljunk el a házhoz a domboldalra, s ha lakik ott valaki, megkérjük, hívjon nekünk segítséget.

Keskeny ösvényen siettünk a ház felé. Kerítése nem volt, semmi nem jelezte a telekhatárt. A ház leginkább egy úrhajóra emlékeztetett, mely mintha éppen ezt az érintetlen dombtetőt választotta volna leszállóhelyéül. Nem láttunk a ház körül melléképületet vagy mezőgazdasági gépet, de még kutyát sem. Valaki mégis lakhatott benne, mert az ablakai nyitva álltak. Bekopogtam.

Egy öreg apóka nyitott ajtót. Alig volt magasabb másfél méternél, fehér kezeslábast viselt, orrán kerek szemüveget. Vizsla tekintettel méregetett bennünket. Nem tűnt meglepettnek, nyilván az ablakból látta, hogy jövünk.

– Jó napot! – siettünk üdvözölni.

– Jó napot! – felelte.

– Kisebb baleset ért bennünket az úton, a kocsink nem akar indulni. Arra gondoltunk, ha van telefonja, talán megengedné, hogy segítséget hívjunk...

– Miféle segítséget?

– Hát... vontatót, vagy szerelőt...

– Én is szerelő vagyok! – vágta rá.

– Maga?

– Én hát. Miért csodálkozol? Mindjárt megnézzük, mi a baj.

– Megfizetjük a segítségét... – mondtam.

Rám sandított a szemüvege mögül, elmosolyodott, majd kitért az ajtót:

– Azért egy kupica pálinka biztos nem ártana meg...

Egymásra néztünk, vállat vontunk.

Ízlésesen berendezett társalgóba vezetett bennünket, amely inkább hasonlított egy télikertre, mint nappalira. A szoba közepén kicsiny medence állt, amit különféle páfrányok és egyéb, számomra ismeretlen, húsos, vastag szárú növények vettek körül. A ház völgyre néző oldala egyetlen hatalmas üvegfal volt. És az üvegfal előtt, a betonlapon, egy krokodil feküdt. Megvolt vagy három méter. Éppen úgy nézett ki, mint egy igazi, mint egy élő krokodil, amilyeneket a népszerű tudományos-ismeretterjesztő filmekben láthatunk. Ezt a giccsparádét nem állhattam meg mosoly nélkül. Körülnéztem, hátha látok még valahol egy kitömött papagájt vagy más mű vadat. Sosem tudtam megérteni, hogy az emberek egy jelentős része miért hajlamos arra, hogy elcsúfítson valamit, ami önmagában akár még szép is lehetne.

– Jól néz ki ez a szörnyeteg – jegyeztem meg némi rosszmájúsággal a hangomban, megfélemlítve róla, hogy segítséget kérni jöttünk ide.

– Ja – felelte a kisöreg –, de valami baja lehet. Mostanság valahogy nem akar enni. Egyébként annyit zabál, hogy az ember nem győzi etetni.

Hitetlenkedve néztem rá.

– Csak nem azt akarja mondani, hogy él?!

– Miért, mit képzeltél, hogy döglötten tartom? Még szép, hogy él! Csak valami baja van, no.

– És hol szerezte? – kérdezte Branko barátságosan, mire az apóka azonnal feléje fordult.

– Pár évvel ezelőtt hoztam haza Brazíliából. Akkor még egészen kicsi volt.

– És nem fél attól, hogy... esetleg... kárt tehetne magában, vagy... valaki másban?

– Kicsoda? Ő? – nevetett az apóka.

Elővett három pálinkáspoharat, majd töltött. Nem tudtuk levenni a tekintetünket az állatról.

– No, gyerekek, egészségtekre! – mondta, majd egy határozott mozdulattal magába döntötte az italt.

Mi is lekaptuk a miénket, csak úgy, talpról, miközben egyfolytában a krokodilt bámultuk, felkészülve rá, hogy bármelyik pillanatban felénk mozdulhat.

– Szegény kisöreg, nem ússza meg az állatkertet! – jegyezte meg az apóka, miközben sajnálkozva méricskélte az állatot. – Na, gyerünk, nézzük meg, mi van azzal az autóval!

Szó nélkül indultunk utána. Az emeletre vezető lépcsősor alatti kicsiny benyílóban tartotta a szerszámait. Műhelynek nemigen lehetett nevezni, inkább lomtár volt, vagy kamra, ami minden házban akad. Előhalászott egy kopott, fekete bőrtáskát, s különféle szerszámokat kezdett bele pakolni. Mutatóujját olykor intően felemelte, s motyogott valamit maga elé. Végül felénk fordult, s mint a baromfit szokás az udvaron, kezével kifelé terelgetett bennünket a házból.

Ugyanazon a szűk ösvényen indultunk utána, amelyen érkeztünk. Úgy lépkedett előttünk felemelt fejjel, táskáját maga mellett lóbálva, akár egy erdei törpe, aki fütyörészve, boldogan indul mezőt járni. Brankóval összekacsintottunk a háta mögött, kikívánczolt

belőlünk néhány tréfás megjegyzés, de nem szoltunk semmit. Követtük hálával eltelve, akár a megmentőnket.

Amint kiértünk az útra, körbejárta a kocsit, minden oldalról megcsodálta, mint aki sosem látott még ilyet. Letette maga mellé a szerszámos táskát, kinyitotta az ajtót, és becsusszant a vezetőülésre. Mindkét kezével megmarkolta a kormánykereket, s úgy bámult kifelé a szélvédőn, mintha éppen vezetne.

– Jó autó – jegyezte meg komolyan. Majd matatni kezdett a műszerfalon.

– Itt kell felnyitni – segített neki Branko, és meghúzta a kormánykerék alatti piros fogantyút.

– Aha – bólogatott a kisöreg. – Ügyes, ügyes!

Kiszállt az autóból, előre ment, benyúlt a motorháztető alá, megpróbálta kikapogatni a biztonsági kapcsolót, de sehogyan sem sikerült megtalálnia. Főlpillantott az égre, mivel azonban segítség onnan sem érkezett, Branko odalépett, elnézést kért, és felnyitotta a motorházat.

A kisöreg néhány pillanatig mozdulatlanul bámulta a kocsi belsejét. Aztán tekintete elkomorult.

– Mi a baja? – kérdezte.

– Nem akar beindulni.

– Aha.

Ismét a kocsira meredt, majd így szólt:

– Na, szállj csak be, próbáld meg újra!

Branko beült és elfordította az indítókulcsot. Az önindító erőlködött egy ideig, végül megadta magát, és minden újabb próbálkozásra csak tehetetlenül kattogott.

– A hiba az áramkörben van, ez biztos – jegyezte meg az apóka. – Nekem ahhoz, kisbarátaim, nincsen megfelelő szerszámom. De ha lenne is, számomra itt túl sok a villamos-ság ...

– Nem azt mondta, hogy szerelő? – emlékeztettem.

– Szerelő! De nem villanszerelő! Amikor én még az ipart űztem, akkor az autó autó volt. Most meg nézd meg ezt itt, annyi benne a drót meg a vezeték, hogy a motor nem is látszik. Van ebben egyáltalán motor?

– Hogyne volna! – feleltem.

Az öreg bedugta a fejét a motorházba.

– Na, ha van benne motor, akkor lökésre is indulnia kell.

Főlemelte a fejét és Brankóra pillantott.

– Szállj be, add rá a gyújtást, dobd be másodikba, és tekerd a kormányt a mező irányába. A lejtőn be fog indulni.

A mező irányába pillantottunk. A végében ott állt a dombocska, rajta a csodálatos, űrhajószerű házzal, benne a krokodillal, amelyik beteg volt és nem akart enni. Aztán a fehér ruhába bújt aprócska, magabiztos apókára néztünk magunk előtt. Sokkal valóságosabb lett volna a jelenség, ha mondjuk az areszine zöld, a fejből meg antennák állnak ki.

Mégis elhittük, amit mond. Mindenki ment a helyére: mi ketten a kisöreggel megkerültük a kocsit, és nekifeszültünk, hogy a járművet letoljuk az útról. Branko kinyitotta a vezetőülés melletti ajtót, s fél kézzel a kormánykereket markolva manőverezni kezdett. Amikor a kocsi átbillent az út pereme fölött, váratlanul meglódult, s gurulni kezdett lefelé

a lejtőn. Branko kétségbeesve futott utána, mi meg tehetetlenül fogtuk a fejünket. Ez már tényleg olyan volt, mint a moziban: Branko, akár egy akcióhős, utoléri az autót, majd futásban beugrik az vezetőülésre. Néhány másodperc múlva meghallottuk a motor hangját. Beindult. Branko nem állította le a kocsit, körözni kezdett a mezőn, fölhajtott a dombra, aztán vissza, megkerülte az ufóházat, közben nagyokat dudált, nem tudni, kinek, talán a beteg krokodilnak odabenn, majd visszahajtott hozzánk, az út mellé, a nyitott ablakon keresztül kikiáltott valamit, de nem értettük, mit. Nem törődött vele, visszafordult a mezőre, száguldott még egy sort le-föl, nyolcasokat írt le a legelőn, végül visszagurult a kocsival az úttestre. Kiszállt, és kezet nyújtott a kisöregnek.

– Le a kalappal! – mondta. – Le a kalappal!

Az öregúrnak is visszatért a jókedve. Odalépett a kocsihoz, körbejárta, két kezével kicsit meghintáztatta a karosszériát, cipőjével megrugdosta a kerékgumikat.

– Higgyétek el nekem, az a rengeteg vezeték meg elektromos kütyü odabenn mind felesleges kacat. A motor az motor, a többi meg süket duma!

Fölkapta a földről a táskáját, és intett egyet búcsúzóul. Abban a pillanatban borzasztóan sajnáltam, hogy nem vagyok állatorvos. Hogy legalább valamit tudjak a beteg krokodilokról.

Egy darabig bámultunk utána, ahogyan a fekete táskáját maga mellett lóbálva szaporán lépkedett az ufóháza felé. És sajnáltuk, szörnyen sajnáltuk, hogy nem tudunk segíteni.

HÁSZ RÓBERT fordítása

